

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. október 13.

**MAGYAR
MINT IDEGEN NYELV**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. Jó megoldásnak a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások mellett elfogadhatók azok a megoldások is, melyek az útmutatóban ugyan nem szerepelnek, de megfelelnek a magyar nyelv szabályainak, és értelmes megoldást kínálnak az adott feladatra.
2. Minden jó megoldás egy pontot (itemet – feladatpontot) ér. Rossz megoldásra nem jár pont.
3. Többletpont nem adható.
4. A feladatpontokat az adott feladatsorhoz (vizsgarészhez) megadott átváltási szabály, ill. táblázat alapján kell vizsgapontokra átszámítani.

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1. Nem kell hibának tekinteni az olyan nyelvi hibát, amely a megértést nem akadályozza (pl. helyesírási, nyelvtani vagy nyelvhelyességi hiba).
2. Legfeljebb **25 pont** érhető el. Az elért pontokat az alábbi táblázat segítségével kell vizsgapontokra átszámítani:

Elért pont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Elért pont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	2
0	0

1. feladat

Alcímek

a) Fénylő sütő b) Tiszta öltözék c) Körömkefe nélkül nem megy d) Ne szaladgálj! e) Titkok

	(0)	1.	2.	3.	4.
szöveg	A	B	C	D	E
alcím	e	b	d	c	a

Elérhető pontszám: 4 pont

2. feladat

	Állítások	Igaz	Hamis
(0)	<i>Angol eredetű a bacon szó.</i>		x
5.	Minden zaj mindig kellemetlen.		x
6.	A vonat zaja nem zavaró annyira, mint a repülőé.	x	
7.	A zajt néha kellemesnek érezzük.		x
8.	A nagyon erős zaj halált okozhat.	x	
9.	Nem tudjuk, hogy a macskák milyen eredetű hangot adnak, ha jól érzik maguk	x	
10.	A selyem Kínából származik.	x	
11.	Közel 5 ezer éve ugyanazzal a technikával szövik a selymet.	x	
12.	Aki eladta a selymet, arra halálbüntetés várt.		x
13.	A régészek ma is kutatják a selyemkészítés titkát.	x	
14.	A 17. században Magyarországról Angliába is hajtottak lábbon disznócsordákat.	x	
15.	A Bakonyban hizlalták fel a disznókat.	x	
16.	A disznók húsa a diótól volt különösen finom.		x
17.	A finom húsú disznóknak a szalonnáját értéktelennek tartották.		x
18.	A <i>bacon</i> szalonna annyit jelentett, hogy <i>bakonyi</i> szalonna.	x	

Elérhető pontszám: 14 pont**3. feladat****0. Melyik a leghíresebb rajzfilmstúdió? Walt Disney-stúdió/ Disney-stúdió**19. Mikor hallhatták a nézők először Mickey egér hangját? *1928-ban*20. Miért kapott Oscar-díjat Disney? *a hangos és színes filmekért*21. Milyen munkamódszerrel dolgoztak a készítők? *Csoportokban: más és más részletet dolgoztak ki. A pont megadható, ha csak a csoportokban kifejezés szerepel.*22. Mikor készült el az első színes rajzfilm? *1932-ben*23. Melyik országgal készítettünk közös sikeres rajzfilmet? *Kanadával*24. Soroljon fel 3 sikeres magyar alkotást! Például: *Vuk, Kockásfülű nyúl, Mézga család*25. Milyen újításuk van a rajzfilmes stúdióknak ma? *térhatású produkciók/filmek***Elérhető pontszám: 7 pont**

II. NYELVHELYESSÉG

1. A nyelvhelyességi vagy helyesírási szempontból hibás megoldás nem fogadható el!
2. Minden feladatban csak a megadott megoldás értékelhető.
3. Legfeljebb **27 pont** érhető el. Az elért pontokat az alábbi táblázat segítségével kell vizsgapontokra átszámítani:

Elért pont	Vizsgapont
27	18
26	18
25	17
24	16
23	16
22	15
21	14
20	14
19	13
18	12
17	12
16	11
15	10
14	10

Elért pont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	8
10	7
9	6
8	6
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1
0	0

1. feladat

1/D 2/B 3/B 4/C 5/B 6/C 7/B 8/D

Elérhető pontszám: 8

2. feladat

9. -nak
 10.-en
 11.-sel
 12.-ba
 13.-ot
 14.-vel
 15.-k
 16.-ban

Elérhető pontszám: 8

3. feladat

	és	hogy	vagy	de
(0)	x			
17.		x		
18.		x		
19.		x		
20.	x			
21.		x		
22.		x		
23.		x		
24.			x	
25.				x
26.				x
27.				x

Elérhető pontszám: 11**III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**

- Minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható. Amennyiben a válasz érthető, a nyelvi vagy helyesírási hibákat nem kell figyelembe venni.
- Legfeljebb **25 pont** érhető el. Az elért pontokat az alábbi táblázat segítségével kell vizsgapontokra átszámítani:

Elért pont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	31
22	30
21	29
20	27
19	26
18	24
17	23
16	21
15	20
14	19
13	18

Elért pont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	14
9	13
8	11
7	10
6	8
5	7
4	5
3	4
2	2
1	1
0	0

1. feladat

Az elhangzó riport alapján röviden válaszoljon a kérdésekre!

1. *olasz piazza, tér*
2. *ahol meg lehet győződni a minőségről / kézbe lehet venni az árut*
3. *befőzés, azonnali fogyasztás, szállítás, mélyhűtés (kettőt kell említeni)*
4. *amikor szezonja van / éppen érik*
5. *egy-két napig*
6. *befülled, megromlik*
7. *szellőzik / nem nyomódik meg az áru*
8. *kamra / pince / verem*

Ahol két illetve három válaszlehetőséget adtunk meg, ott az egyik megjelölésére is megadható a pont.

Elérhető pontszám: 8 pont

2. feladat

		Dévai Balázs	Murzsa Renáta	Szabados Mihály
(0)	<i>Játszott a Katona József Színházban.</i>	x		
9.	A Vörösmarty Gimnázium drámatagozatán érettségizett.		x	
10.	Debrecenben kezdte pályáját.			x
11.	Los Angelesben is tanult.			x
12.	Szerinte a színészpályán a legfontosabb a tehetség.	x		
13.	Szerinte a színészpályán a legfontosabb a kitartás.			x
14.	Olvass sokat, nézz értékes filmeket, színházi előadásokat, ha a színész pályára készülsz.		x	
15.	Nem csalódott, szerinte a színház a lehető legjobb dolog, ami létezik a világon.	x		
16.	A felvételig szóló tanácsa: olyat találni, ami maximálisan kifejezi, hogy milyen vagy.			x
17.	Jelenleg egyetemre is jár.		x	
18.	A színészjelölteknek azt üzeni, hogy előbb kóstoljanak bele ebbe a létformába.	x		

Elérhető pontszám: 10 pont

3. feladat

	Állítások	igaz	hamis
(0)	<i>Alvászavarról beszélünk, ha hetente egyszer nem tudunk elaludni.</i>		x
19.	Egy stresszes nap után gond lehet az elalvás.	x	
20.	Memóriazavar is felléphet a kialvatlanság miatt.	x	
21.	4–5 óra alvás senkinek sem elég.		x
22.	Átmeneti alvászavart okozhat a túl sok munka.	x	
23.	A felnőttek alvásigénye általában 8 óra.	x	
24.	Kérjünk altatót bárkitől, ha rosszul alszunk.		x
25.	Forduljunk szakorvoshoz, ha alvási problémánk van.	x	

Elérhető pontszám: 7 pont

A hanghordozón elhangzó szövegek:

1. szöveg

Riporter

Hogyan vásároljunk a piacon?

A piac szavunk az olasz piazza, "tér" átvételéből származik, és eredetileg azt mutatta, hogy a város főterén gyakran tartottak kisebb-nagyobb piacot, vagyis vásárt.

Megkérdeztük a szakembert, hogy mire érdemes vásárláskor odafigyelni.

Gondoljuk meg, kinél vásárolunk! Természetesen az emberek nagy többsége olyan árusnál szeret vásárolni, ahol meg lehet győződni az áru minőségéről, vagyis kézbe lehet venni, meg lehet tapogatni.

Egyes zöldségeket és gyümölcsöket tapintással, szaglással könnyen kiválogathatunk kedvünk és tervünk szerint. Nem mindegy, hogy milyen céllal vásároljuk a kérdéses árut. Figyelembe kell venni, hogy befőzni szeretnénk, azonnal megenni, vagy a nyaralásra szeretnénk magunkkal vinni a gyümölcsöket, zöldségeket.

Ma már szinte minden zöldségféle kapható a piacon télen-nyáron. Fontos, hogy mikor, mit veszünk?

Jó tisztába lenni azzal, hogy a különböző időszakokban mely zöldségeknek és gyümölcsöknek van szezonjuk. Az köztudott, hogy a zöldáru akkor a legízletesebb, amikor éppen érik.

Természetesen lehet vásárolni télen is paprikát, paradicsomot, szőlőt, de vitamin- és ásványianyag-tartalmuk nyomába se ér a "szezonális" árukénak.

A zöldségek, gyümölcsök különböző ideig tárolhatók minőségromlás nélkül. Például a málna, földieper 1–2 napig áll el a hűtőben, míg az alma, körte jóval tovább bírja.

Hogy a legjobb tárolni?

Vannak olyan típusú zöldségek és gyümölcsök, amelyek jól tűrik a mélyfagyasztást, tehát a szezon idején tegyük el belőlük a mélyhűtőbe. Amikor hazaérünk a piacról, érdemes a vásároltakat a nylon zacskótól megszabadítani, különben befüllednek, és hamarabb romlani kezdenek. Ha fonott piaci kosárba tesszük a zöldségeket, akkor ez nem lesz gond. Ebbe jól lehet pakolni, és levegőzik, szellőzik az áru.

Hasznos a hűtőszekrény, de a burgonyának, hagymának elegendő lehet akár egy hűvösebb helyiség: kamra, pince, verem.

(<http://www.hazipatika.com/> Hogyan vásároljunk a piacon? cikk nyomán)

2. szöveg

Színészek

Riporter: Riportokat fog hallani. Három színésznek tettük fel ugyanazokat a kérdéseket. Első riportalanyunk **Dévai Balázs**.

A 34 éves színészt sok helyen láthattuk. Például kilenc évig a Katona József Színház tagja volt.

Hol végezte iskoláit?

Szilágyi Gimnázium, utána a Színművészeti Egyetem.

Mi a véleménye a színészetről, és esetleg miben csalódott?

Nem csalódtam, de gyermeteg elképzeléseim voltak a főiskola előtt. Túl vagyok több hullámvölgyön is, ennek ellenére úgy látom, a színház a lehető legjobb dolog, ami létezik a világon.

Hogyan lehet elindulni ezen a pályán?

Nincs receptem. Csillagok állása... Amúgy meg természetesség, hitelesség, önbizalom.

Mi a fontosabb Ön szerint, a tehetség vagy a kitartás?

Tehetség.

Mit javasol a felvételi felkészüléshez?

Ne akarják másnak mutatni magukat, mint akik.

Esetleg üzenne valamit a jelölteknek?

Előbb kóstolj bele ebbe a létformába...

Murzsa Renáta (színésznő)

Riporter: Több darabban játszik, emellett jelenleg pódiumműsorokat, rendhagyó irodalom-órákat készít.

Hol végezte az iskoláit?

Budapesten, a Vörösmarty Gimnázium drámatagozatán érettségiztem. Az Új Színház és a Kolibri Színház stúdiója voltam, most pedig a Károli Gáspár Református Egyetem magyar szakán tanulok.

Mi a véleménye a színészetről, miben csalódott esetleg?

Romantikus hivatásnak tartom. Sokszínű, izgalmas. Fontos a kitérkezés. Nem csalódtam, hiszen elértem gyermekkori álmomat: színésznő lettem!

Hogyan lehet elindulni ezen a pályán?

Olvass sokat, nézz értékes filmeket, színházi előadásokat!

Mi a fontosabb Ön szerint, a tehetség vagy a kitartás?

Mindkettő.

Mit javasol a felvételi felkészüléshez?

A monológokra és a mozgásra figyeljenek.

Esetleg üzenne valamit a jelölteknek?

Ne vedd túl komolyan...

Szabados Mihály (színész, rendező)

Riporter: Mostanában főképp rendezéseivel találkozhatunk, emellett a színészetet sem hanyagolja el.

Hol végezte az iskoláit?

Debrecenben, az Alföldi Gyermek Színpadon, diákrendezői tanfolyamot is végeztem, majd Los Angeles következett.

Mi a véleménye a színészetéről, mennyire találta meg számításait?

Többet szeretnék játszani izgalmas és érdekes produkciókban. Jó lenne, ha lenne egy saját színházam.

Hogyan lehet elindulni ezen a pályán?

Most nagyon nehéz. Sok tanulás és szerencse kell. Nem szabad feladni soha!

Mi a fontosabb Ön szerint, a tehetség vagy a kitartás?

A kitartás. A tehetség egy állapot.

Mit javasol a felvételi felkészüléshez?

Olyan anyagot találni, ami maximálisan kifejezi, hogy milyen vagy.

Üzenne valamit a jelölteknek?

Éljetek bátran és tisztán! Ne legyetek kicsapongók, nem éri meg!

(<http://www.szineszleszek.hu/riportok.html> 2011. Riportsorozat nyomán)

3. szöveg Az alvászavar

Riporter: Hallgassa meg az alvással kapcsolatos kérdéseket és válaszokat!

Az orvos válaszol majd a telefonálóknak.

Mikor beszélhetünk alvászavarról?

Orvos: Ha valaki egy héten legalább háromszor nem tud elaludni, nem tudja átaludni az éjszakát, akkor már sejthető, hogy gond van. Ha ez egy hónapon keresztül tart úgy, hogy másnap fáradtnak, álmosnak, ingerlékenynek érzi magát, akkor alvászavarról beszélünk.

Hallgassuk meg az első telefonálót!

1. Telefonáló: Három napja nem tudok elaludni, csak forgolódom az ágyban. Alvászavarom van?

Orvos: A pár napos alvászavar háttérében számtalan lelki és testi panasz húzódhat meg – így ezt átmeneti alvászavarnak nevezzük. A pszichés tényezők közül leggyakrabban a stressz, és a túlterheltség lehet az ok.

2. Telefonáló: Mennyi alvásra van egy felnőttnek naponta szüksége?

Orvos: A napi alvásmennyiség általában 8 óra körül van, azonban vannak, akiknek ennél lényegesen kevesebbre - például csupán 4-5 órányi alvásra - van szükségük. És vannak, akik napi 9-9,5, esetleg 10 órányi alvást igényelnek. Fontos, hogy pihentető legyen az alvás, mert akkor lesz jó másnap a közérzetünk.

3. Telefonáló: Nagyon rosszul alszom, egész éjszaka forgolódom, másnap kialvatlan vagyok. Lehet, hogy ettől érzem a memóriámat rosszabbnak?

Orvos: Igen. Az éjszakai kialvatlanságnak másnap tünetei vannak: a fáradékonyság, álmoság, de hangulati ingadozás és koncentrációs nehézségek is jelentkezhetnek. Rosszabb lesz a szellemi teljesítőképesség.

4. Telefonáló: Rosszul alszom. Egy ismerősömtől kaptam egy olyan altatót, ami neki nagyon bevált, de én ettől sem tudok aludni. Mi lehet az oka?

Orvos: Semmiképpen nem ajánlatos önkényesen altatót szedni! Az alvászavarok hátterében számtalan tényező húzódhat meg. Az első lépés, hogy szakorvos döntse el, hogy mi okozza a bajt. A megfelelő altató kiválasztása mindig az orvos döntése kell, hogy legyen.

Köszönjük a válaszokat!

(<http://www.hazipatika.com/> cikke nyomán (2010.))

IV. ÍRÁSKÉSZSÉG

ELSŐ FELADAT

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempont	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	6
Nyelvhelyesség	5
Összesen	11

2. Amennyiben a feladat megoldása valamelyik szempont alapján 0 pontot kapott, akkor a teljes feladatra 0 pontot kell adni.
3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, amelyben a szöveg egésze nem értelmezhető, az adott rész kifejtése nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Szövegértést zavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak nehezen vagy egyáltalán nem érthető.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat a szövegben jelölni kell, de az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Értékelési skála

Tartalom és szöveghossz

6–5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50–80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és legalább 40–49 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, valamint a létrehozott szöveg 40 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, valamint a létrehozott szöveg 30 szónál kevesebb vagy: a vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a mondanivaló megértését nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a mondanivaló megértését.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák több ponton nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

MÁSODIK FELADAT

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempont	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	2
Szövegalkotás	3
Szókincs, kifejezésmód	6
Nyelvtan, helyesírás	6
Összesen	22

2. Amennyiben a feladat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz a feladatra 0 pontot kell adni.

3. A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontokra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, ill. minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, ill. nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan*, *helyesírás* szempontoknál.

Amennyiben a vizsgázó szó szerint lemásol egy irányító szempontot, de teljesen rossz nyelvi környezetben használja azt, az adott irányító szempont kifejtése nem fogadható el. A jó nyelvi környezetben használt, szó szerint lemásolt irányító szempontot teljesítettnek kell tekinteni.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A feladatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg megfelel-e

- a levéllel, mint szövegfajttával, illetve más megadott szövegfajttával szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen (vagy elfogadhatóan) tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást, illetve a jellemző formai jegyeket,
- hangnemileg a címzethez való viszonyának és a közlési szándéknak.

Amennyiben a vizsgázó törekedett a megfelelő forma betartására, azaz kísérletet tett a formai jegyek minimális megtartására (pl. van elfogadható megszólítás és aláírás), a szövegalkotás nem értékelhető 0 ponttal. Csak 0 pont jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ill. ha a vizsgázó megadott műfaj helyett más szövegfajttát írt. Elfogadhatónak tekinthető minden olyan megszólítás és elköszönés, ami „emlékeztet” a helyes formákra.

A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor mindkettő csak elfogadhatónak tekinthető.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- a vizsgázó hogyan használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az *én* személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e

- a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- a szóhasználat a középszintű élő idegen nyelv érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Szövegértést zavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak nehezen vagy egyáltalán nem érthető.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „nézni“ ige helyett a „látni“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés lexikai hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alaktan és a helyesírás normáinak.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó helytelen vonzatot használ (pl. rendelkezik valamihez), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetatlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

Értékelési skála

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A megadott irányító szempontok megfelelően vannak kidolgozva. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A megadott irányító szempontok egy kivételével megfelelően vannak kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincs kifejtve. vagy: A megadott irányító szempontok kettő kivételével megfelelően vannak kidolgozva. A hiányzó csak részben vannak kifejtve. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A megadott irányító szempontok legalább 40%-a megfelelően van kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincsenek kifejtve. vagy: A vizsgázó mindegyik irányító szempontot csak részben fejtette ki. A vizsgázó a kommunikációs célokat részben valósította meg.	A megadott irányító szempontokból 40%-nál kevesebb van megfelelően kidolgozva. A hiányzó csak részben vagy egyáltalán nincsenek kifejtve. vagy: A vizsgázó még részben sem fejtette ki az összes irányító szempontot. Alapvető kommunikációs célját nem éri el.

Formai jegyek és hangnem

2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme pedig a közlési szándéknak. Levélműfaj esetén van helyes megszólítás és aláírás, és van helyes vagy elfogadható dátum és elkészítés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak. Levélműfaj esetén van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás. A vizsgázó törekedett a levélforma betartására.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, vagy levélműfaj esetén hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak szervesen egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen, izolált mondatok halmazából áll. Az írott anyag a rövidsége miatt nem tekinthető szövegnek.

Szókincs, kifejezőmód

6–5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos és viszonylag nagy szókincs jellemzi.	A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A szókincs korlátai miatt előfordulhat ismétlés. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget kevésbé változatos, helyenként egyszerű, de még elfogadható szókincs jellemzi. Sok a szóismétlés. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ez néhány helyen jelentősen nehezíti a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs nagyon egyszerű, a nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen megnehezíti a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

6–5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg grammatikai szempontból igényes. Kevés nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz. Ezek a mondanivaló megértését nem befolyásolják.	A szöveg több nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibát tartalmaz. Ezek azonban a mondanivaló megértését jelentősen nem befolyásolják.	A szövegben sok olyan nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hiba van, amely a mondanivaló megértését jelentősen megnehezíti.	A szöveg a nyelvtani (mondattani, alaktani, helyesírási) hibák miatt több helyen nem érthető.